

בס"ד. ש"פ תבוא, כ"א אלול, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

והי' כי תבוא אל הארץ אשר הוי' אלקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה¹. וידוע הדיוק בזה בדרושי חסידות ד"ה זה², דמשמעות הכתוב כי תבוא גו', מורה על עבודת האדם מלמטה, ואילו מ"ש אשר הוי' אלקיך נותן לך, הרי זה ענין של מתנה מלמעלה. ונקודת הביאור בזה³, שארץ הוא לשון רצון, וכמארז"ל⁴ למה נקרא שמה ארץ, שרצתה⁵ לעשות רצון קונה, והו"ע הרצון פשוט שישנו בנפש כל אחד מישראל. ועז"א אשר הוי' אלקיך נותן לך, היינו, שצריך לידע, שהתגלות הרצון פשוט אינו ענין שבא בכח האדם, אלא זהו ענין שנותנים מלמעלה. אמנם, בכדי לבוא לבחי' רצון פשוט, צ"ל תחילה העבודה שע"פ טו"ד, ועז"נ כי תבוא אל הארץ, שזהו הרצון שע"פ טו"ד, ועי"ז נעשה כלי לגילוי הרצון שלמעלה מטו"ד, אשר הוי' אלקיך נותן לך.

ויש' לקשר זה עם תורת הבעש"ט הידועה (כפי שנמסרה ע"י כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע) בש"פ תבוא ח"י אלול תרנ"ב (אחר קבלת שבת)⁶: והי' כי תבוא אל הארץ גו', ארץ, לשון מרוצה ולשון רצון, כדאיתא במדרש⁴, ופי' והי' כי תבוא אל הארץ, כאשר תבוא אל הרצון שהוא מתנה מלמעלה ובירושה בכל אחד מישראל, אזי צריכה להיות העבודה דוישבת, להמשיך באופן של התיישבות, ולקחת גו' ושמת בטנא⁷, להמשיך אורות בכלים וכו'. ומוסיף (בתורה שאמר אחר תפלת ערבית), שבכדי לבוא אל הרצון כו', הרי זה ע"י והלכת אל המקום גו' לשכן שמו שם, שהו"ע המס"נ לפרסם אלקות במקום זה, ע"י ברכה ופסוק תהלים.

ב) אך צריך להבין הקשר והשייכות דכל הנ"ל לענין הביכורים שנאמר בהמשך הכתוב, ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו'. גם צריך

(1) ריש פרשתנו (כו, א).

(2) ראה רד"ה והי' כי תבוא תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' קיב). וראה אוה"ת פרשתנו ח"ה ע' ב"סא.

(3) סד"ה והי' כי תבוא תער"ב (שם ע')

(4) ב"ר פ"ה, ח.

(5) ראה גם פי' מהרז"ו ועץ יוסף שם.

(6) ספר השיחות תרצ"ז ע' 191. הועתק

ב"היום יום" — חי אלול. כתר שם טוב

הוספות סימן ג.

(7) פרשתנו שם, ב.

קיח).

להבין הקשר והשייכות דענין הביכורים למ"ש בהמשך הפרשה⁸ היום הזה הוי' אלקיך מצוך לעשות את החוקים האלה גו' ושמרת ועשית אותם בכל לבבך גו', כמבואר בלקו"ת⁹, דהמקרא מחובר לפרשה שלמעלה הימנה, שמסיימת ארץ חלב ודבש¹⁰ [ולכן, ודבש היום הזה הוי' הוא ראשי תיבות צירוף הוי' אחת¹¹, שהוא"ו של ודבש שבפרשה ראשונה, מחובר למקרא שלמטה הימנה, כי הכל ענין אחד], שקודם שנכנסו לארץ הי' כריתת ברית על קבלת התורה, מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב. וזהו היום הזה וגו' (ולא כתיב איזה יום, משום דהמקרא מחובר לפרשה שלמעלה הימנה כו'), דהיינו בשעת כניסתן לארץ. וממשיך לבאר, שכמו שיש בחי' זו בעולם, כך יש בשנה, והוא בראש השנה, ולכן קורין פרשה זו קודם ראש השנה, כי היום הזה וגו' קאי על ר"ה, ובכל שנה קודם ר"ה צריך כריתת ברית מחדש על קבלת התורה, שבר"ה הוא בחי' מצוך לעשות את החוקים וגו'.

(ג) **ויובן** בהקדם המבואר באור התורה (שיצא לאור בדפוס לפני השבת¹²) ד"ה והי' כי תבוא¹³, שמביא שם מאמר המדרש¹⁴, צפה משה ברוח הקודש וראה שבית המקדש עתיד ליחרב והבכורים עתידין ליפסק, עמד והתקין לישראל שיהיו מתפללין שלשה פעמים בכל יום כו'. וצריך להבין (כפי שהקשה המ"ע¹⁵), מה שייך ענין ג' תפלות לביכורים.

ומבאר במאמר, דהנה כתיב¹⁶ כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם, ואמרו רז"ל¹⁷ שהאבות עלו במחשבה להבראות קודם שנברא העולם, וזהו גם מ"ש¹⁸ בעבר הנהר ישבו אבותיכם, דהיינו, למעלה מבחי' הנהר היוצא מעדן כו'¹⁹, למעלה מסדר השתלשלות. וכן כל בניי נקראים בשם ביכורים²⁰, שהרי גם נש"י עלו במחשבה קודם

מהר"ש בשינויים והוספות, אבל כנראה שצוה להעתיקו כלשונו מהמאמר של הצ"צ באוה"ת.
 14 תנחומא ריש פרשתנו.
 15 אופן קפה.
 16 הושע ט, י.
 17 ב"ר פ"א, ד.
 18 יהושע כד, ב.
 19 ראה לקו"ת בחוקותי מז, א.
 20 ראה זהר ח"ב קכא, רע"א (ברע"מ).
 ח"ג רנג, א.

8 שם, טז.
 9 ריש פרשתנו (מא, ג).
 10 שם, טז.
 11 תקו"ז בהקדמה (ט, ב). הובא בפרדס שער כא (שער פרטי השמות) פי"ד.
 12 תאריך הפתח-דבר — ה' מנ"א, אור ליום ו' מנ"א תשכ"ה.
 13 ע' תתולג ואילך. — ולהעיר, שמאמר זה נעתק כלשונו גם בספר המאמרים תרכ"ו (ע' רכו ואילך), ובודאי נאמר ע"י אדמו"ר

שנברא העולם¹⁷. והנה, ביכורים קודמים לתרומה²¹, כי, תרומה היינו התורה שנקראת ראשית, כמ"ש²² ה' קנני ראשית דרכו, וכדאיאת במדרש²³ ויקחו לי תרומה, הה"ד²⁴ כי לקח טוב נתתי לכם תורתי כו'. ותרומה היינו תורה מ'²⁵, תורה שניתנה בארבעים יום. וזהו גם מה שתרומה היא תרי ממאה²⁶, שזהו"ע דבראשית, ב' ראשית²⁷, חכמה עילאה וחכמה תתאה, תושב"כ ותושבע"פ (ובמק"א מבואר שהו"ע ההמשכה מבחי' סוכ"ע לבחי' ממכ"ע²⁸). וביכורים שקאי על ישראל, קודמים לתרומה שקאי על התורה, כיון שמחשבתם של ישראל קדמה אפילו לתורה¹⁷, ולכן נקראים ראשית תבואתה²⁹, דהיינו, למעלה גם מבחי' התורה שנקראת תבואתה³⁰.

אמנם הענין דישראל עלו במחשבה (שלכן נקראים בשם ביכורים) הוא מצד שורש ומקור הנשמה, אבל בהתלבשותה בגוף ירדה בירידת המדריגות כו'. וכדי שגם בירידתה למטה תתגלה בה הארה משרשה ומקורה, הרי זה ע"י ענין התפלה, שנקראת סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה³¹, וזהו לשון תפלה, מלשון התחברות³², היינו התקשרות והתדבקות הנפש בשרשה (שזהו תכלית הביטול דשמו"ע, לאחר ההקדמה דפסוקי דזמרה וכו'). וזהו גם ענין ג' תפלות בכל יום, כנגד ג' האבות (שהרי תפלות אבות תקנום³³), שזהו בחי' בעבר הנהר ישבו אבותיכם (כנ"ל). וזהו הקשר בין ביכורים לתפלה (כנ"ל מדברי המדרש שהתפלות הם במקום ביכורים), כיון שע"י התפלה מתעלית הנשמה לשרשה ומקורה, בחי' ביכורים. וע"י העלאת הנשמה לשרשה ומקורה נעשית גם ההמשכה למטה, שזהו"ע הגדתי גו'³⁴, לשון המשכה³⁵, ועד שההמשכה למטה היא באופן שיכולים למששה בידים כו'.

ד) וזהו גם הקשר להמשך הכתוב היום הזה הוי' אלקיך מצוץ גו' לעשות את החוקים האלה ושמרת ועשית אותם ככל לבבך

21) תרומות פ"ג מ"ז.	30) ראה אוה"ת פינחס ע' א"ריב.
22) משלי ח, כב.	31) ויצא כח, יב. זהר ח"א רסו, ב. ח"ג.
23) ראה שמו"ר פל"ג, א.	שו, ב. תקו"ד תמ"ה (פג, א).
24) משלי ד, ב.	32) ראה תו"א תרומה ר"פ תרומה (עט), סע"ד). ובכ"מ.
25) זח"ג קעט, א (ברע"מ).	33) ברכות כו, ב.
26) תרומות פ"ד מ"ג. זהר ח"ב ר, א. ח"ג.	34) פרשתנו שם, ג.
שם, קפח, ב.	35) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב
27) פרש"י בראשית א, א.	ח"א ע' כט. סה"מ תר"ם ח"א ע' רנה. אוה"ת
28) ראה תו"א ויקהל פט, סע"ד.	ויחי שנח, א. נצבים ע' א"ינו.
29) ירמ"י ב, ג.	

גו', כמבואר בלקו"ת³⁶, שבכל לבכך הם שני לבכות, פנימיות הלב וחיזוניות הלב, כפי שמבאר שם³⁷ ע"פ משל מבן אצל אביו, שיש ב' בחינות באהבתו אליו, שבהיותו שרוי אצל אביו בביתו אזי האהבה היא בבחי' פנימיות הלב, משא"כ אם הרחיק כו', ובכללות הרי זה החילוק שבין שרש ומקור הנשמה בהיותה למעלה לגבי ירידתה למטה להתלבש בגוף, שהם ב' הבחי' דסתים וגליא. ומבאר שם³⁸ ענין הברית דר"ה, שהו"ע ההתקשרות בנקודת הלב הפנימית (לאחרי העברת ערלת הלב), שאז יהי' גם חיזוניות לכו בהתגלות לה' כו'³⁹.

(38) מב, א.
(39) חסר הסיום (המו"ל).

(36) שם מב, ריש ע"ב.
(37) מא, ד.